

*Литвин Юлія Андріївна,
здобувачка вищої освіти ступеня бакалавр,
Державний біотехнологічний університет*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Тривале протистояння російській агресії перевело економіку України в режим воєнного функціонування з великою кількістю обмежень, що наразі уже відчуваються та будуть нести вагомий негативний вплив на подальший розвиток держави. Слід перевести економіку в режим відновлення, на основі якісного, але реалістичного стратегування, яке, в тому числі, базувалося б на досвіді закордонних країн. Причому, вектор орієнтирів у даному випадку доцільно зробити двоспрямованим. Доцільним є використання досвіду як

європейських країн у повоєнному відновленні, так і успішні кейси, що були впроваджені в азіатських країнах, - Японія, Корея тощо [1].

Новітня історія має достатньо випадків повоєнного відновлення економіки країни, у тому числі коли спроби такого відновлення мали успіх. Найвідоміші кейси відбудови: відбудова Австрії після закінчення Першої світової війни; Європи після Другої світової війни (всім відомий, як план Маршалла); Кореї після Корейської війни; Хорватії після Війни за незалежність [2]. У процесі розробки плану відновлення для України, найлогічнішим буде аналіз та врахування досвіду плану Маршалла і сценаріїв відновлення 5 країн: Західної Німеччини, Італії, Японії, Південної Кореї та Ізраїлю. Ці приклади зовсім різні між собою за інструментами досягнення мети, але одночасно схожі на початковий стан нашої країни і результат. Кожна з зазначених країн зіткнулася з колосальними руйнуваннями, і кожна з них змогла не просто відновитися, а зробити економічний прорив [3]. Деякі з них на сьогодні входять у п'ятірку найрозвиненіших країн світу, що свідчить про існування нових можливостей для економік постраждалих країн.

Основні важелі післявоєнного відновлення економіки країн постраждалих від воєнних дій прийнятні для України нами згруповано в табл. 1, вони мають як економічне, соціальне так і політичне спрямування.

Таблиця 1

Основні важелі післявоєнного відновлення економіки країн постраждалих від воєнних дій прийнятні для України

Країна	Чинники успіху
Країни Західної Європи	надання значної частини підтримки на безповоротній (грантовій) основі; наявність чіткого структурованого плану дій; масштабна інвестиційно-фінансова підтримка відновлення; експортна орієнтація економіки країни; індустріалізація економіки та інституційна підтримка; чітка обмеженість здійснюваних заходів у часі та ін.
Німеччина	посилення довіри до національних урядових інституцій та політичного керівництва; відбудова інфраструктури та житла, що дозволить функціонувати бізнесу та підтримувати життєдіяльність працівників; субсидювання житла та контроль цін на початкових етапах відновлення; надання значної частини підтримки на безповоротній (грантовій) основі; індустріальна та експортна орієнтація економіки та ін.
Південна Корея	створення економічної стратегії із залученням експертів та представників різних сфер, в тому числі і міжнародної спільноти;

	надання широких можливостей населенню для навчання у найкращих університетах світу; розвиток напряму досліджень та розробок інноваційних продуктів; переосмислення пріоритетності та цінності експортоорієнтованих галузей виробництва та ін.
Японія	співпраця із західними партнерами та напрацювання стратегій реформ в Україні разом з іншими державами-партнерами; максимально розширити інвестування коштів у інноваційні енергетичні проекти, промисловість, ІТ-сектор, галузь виготовлення комплектуючих до техніки, військово-технічний сектор; експортна орієнтація економіки; відновлення зруйнованої інфраструктури та ін.
Ізраїль	інвестування іноземної фінансової допомоги у потужні інфраструктурні та виробничі проекти, з потенційно високим рівнем прибутковості у майбутньому; інвестування капіталу у розвиток власної оборонної промисловості; чергування та поєднання нерозподільної та розподільної політики використання іноземної фінансової допомоги та ін.

Джерело: систематизовано та згруповано автором на основі [3, 4, 5, 6, 7]

Інвестування коштів у інноваційні енергетичні проекти, промисловість, ІТ-сектор, військово-технічний сектор, експортна орієнтація економіки, відновлення зруйнованої інфраструктури має базуватися на посиленні довіри до уряду та політичного керівництва. Ефективність даного процесу неможлива без затвердження чітко структурованого плану дій на законодавчому рівні, який базуватиметься на національному патріотизмі та національних інтересах, матиме соціальне та інноваційно-інвестиційне спрямування, сприятиме розподілу капіталу у розвиток енергетичної, інноваційної та оборонної сфери.

Список використаних джерел

1. Бородіна О. А., Ляшенко В. І. Повоєнне відновлення економіки: світовий досвід та спроба його адаптації для України. Вісник економічної науки України. 2022. № 1. С. 121-134.
2. Покровська Н.М. Концептуальні засади післявоєнного відновлення України, економічні аспекти. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. № 4 (274). 2022. С. 41-47. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/57176/1/Pokrovska_Kontseptualni_zasady.pdf (дата звернення: 16.02.2024)

3. Железняк Я. П'ять історій економічного успіху після війни: світовий досвід для України. URL: https://lb.ua/economics/2022/04/13/513199_5_istoriy_ekonomichnogo_uspihu_pislya.html (дата звернення: 16.02.2024)

4. Підоричева І. Післявоєнне відновлення Європи: досвід та уроки для України. Журнал Європейської економіки. Том 21. № 2 (81). 2022. URL: <http://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view>. (дата звернення: 20.02.2024)

5. Дмитренко О. Як відновити країну після руйнації: досвід Південної Кореї. URL: <https://iaa.org.ua/wp-content/uploads/2022/09/pivdenna-koreya.pdf>. (дата звернення: 20.02.2024)

6. Подгорська К. Післявоєнна відбудова Японії та передумови для «економічного дива». URL: <https://dc.org.ua/news/reconstruction-japan>. (дата звернення: 20.02.2024)

7. Подгорська К. Післявоєнна економічна розбудова Ізраїлю. URL: <https://dc.org.ua/news/pislavoenna-ekonomichna-rozbudova-izrailu>. (дата звернення: 20.02.2024)

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування
України

ІНІ неперервної освіти і туризму
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»

II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«Наукові здобутки студентської та учнівської молоді
з реалізації Плану відновлення України»

м. Київ, 13 березня 2024 року

УДК 37:001:338.245-043.96

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 10 від 21 березня 2024 р.).*

Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 березня 2024 р. / за заг. ред. І.С. Гриценка, І.М. Грищенко, Л.П. Горбатої. Київ : РВВ НУБіП України, 2024. 163 с.

ISBN 978-617-8351-98-4

Організатори конференції: ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, Студентська організація НУБіП України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Маріупольський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний торговельно-економічний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Державний біотехнологічний університет, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Інженерно-будівельний інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури, Боярський академічний ліцей «Лідер» Боярської міської ради Фастівського району Київської області, Дніпровський ліцей №97 Дніпровської міської ради, Ірпінський ліцей №1 Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Ірпінський гуманітарний ліцей «Лінгвіст» імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Коцюбинський ліцей №2 Коцюбинської селищної ради Бучанського району Київської області, Нижчедубечанський ліцей Пірнівської сільської ради Вишгородського району Київської області, Опорний заклад освіти Богуславського академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Київської області, Петрівський ліцей Петрівської сільської ради Вишгородського району Київської області.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки студентів освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», та оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності та якості наукових досліджень, обміну досвідом та представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань і визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки.

Організаційний комітет: Гриценко І.С., Грищенко І.М., Горбата Л.П., Олійник В.В., Мельниченко С.В., Євсюкова О.В., Семенченко Ф.Г., Витвицька О.Д., Приліпко С.М., Сизон В.Г.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України», яку підготували і провели кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва й кафедра готельно-ресторанної справи та туризму ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України, 13 березня 2024 року.

Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює основні напрямки Плану відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, посадових осіб органів публічної влади, теоретиків і практиків, студентів та учнів, усіх зацікавлених у реалізації Плану відновлення України.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.